

SPIS TREŚCI

Jerzy Besala

Miłość i strach

*Dzieje uczuć
kobiet i mężczyzn*

Tom III

*Chrześcijański feudalizm
i islamskie baremy*

ZYSK I S-KA
WYDAWNICTWO

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie / 7

I. Miłosierdzie nareszcie

1. Preludium rewolucji uczuć / 13
2. Rozdział płci / 19
3. Jezusa „rewolucja kobiet” / 23
4. „Oto moja matka i moi bracia”. Relacje Jezusa z Matką, rodziną, dziećmi / 31
5. „Żony, bądźcie uległe mężom”, czyli św. Paweł a kobiety / 42
6. Miłość ojców Kościoła / 54
7. Dziewica nade wszystko / 68
8. Ograniczenia seksu a uczucia / 77
9. Odejść na pustynię: monastycyzm jako forma ucieczki od trudnych uczuć / 83
10. Między świętością a grzechem, czyli małżeństwo chrześcijańskie / 97
11. Biskupi przeciw „grzesznym kobietom” / 107

II. Obrona kobiet

1. Agapetki, diakonisy i kastraci / 121
2. Święte / 136
3. Rządzić po męsku / 160
4. Geniusz kobiecy, czyli kobiety walczą po swojemu / 182

III. Reakcje obejścia represji uczuć

1. Miłość subtelna, zwana dworną / 199
2. Redukcja miłości subtelnej, czyli nawrót do „normalności” / 222
3. Skrajności i kontynuacje miłości subtelnej / 238
4. Miłość a wojna i pokój / 247

5. Miłość nieszczęśliwa i jej realizacje: Ginewra i Lancelot, Tristan i Izolda / 253
6. Miłosne szczęście w nieszczęściu: przypadek Abélarda i Heloizy / 263
7. Kobieta i mężczyzna: partnerzy Tomasza z Akwinu / 271
8. Reakcja wyuzdania: miłość plebejska / 284
9. Reakcje wiejskiej codzienności / 295
10. Odhamowanie w narracji / 305
11. Ukochany przestępca / 321
12. Pierwsza feministka czy „męska kobieta”? / 332

IV. Kultura haremów i selamlików

1. Mahomet, Koran i kobiety / 347
2. Arabskie harem / 368
3. Iluzja i realność, czyli miłość i śmierć / 378
4. *Naszyjnik gołębic* / 395
5. Ibn 'Arabi, czyli miłość według mistyka / 406
6. Miłość w tureckich wsiach i miastach / 409
7. Sultańskie harem / 422
8. Obrona i agresja kobiet muzułmańskich / 434
9. Rządy kobiece a manipulacja / 444

Przypisy / 456

Wybrana bibliografia / 484

Indeks osobowy / 501

Trzeci tom opowieści Jerzego Besali obejmuje okres od narodzenia się chrześcijaństwa do czasów odrodzenia. Poświęcony jest też islamowi. Okres ten był niezwykle ważny dla dziejów ludzkich uczuć, gdyż greckie i rzymskie ideały nieokazywania emocji oraz kojarzenie miłości i współczucia ze słabością zostały przewyżnione przez naukę miłosierdzia. Nauka Jezusa nakazywała bowiem widzieć w innym człowieku brata i siostrę, bez względu na jego społeczny status, w sensie psychologicznym i socjologicznym była więc rewolucją.

W książce Jerzego Besali jak zwykle znajduje się wiele zajmujących przykładów ekspresji i represji uczuć, ukazanych na tle uwarunkowań religijnych, społecznych i intelektualnych epoki. Autor przedstawia spojrzenie ojców i doktorów Kościoła na miłość, małżeństwo, sprawy ciała i seksu, pisze, jak kochano w kalifatach i emiracie Kordoby oraz tureckich wsiach i miastach. Odślania tajniki dworskiej miłości i wspomina pełne okrucieństwa postęпки feudalnych władców oraz bezwzględność ich żon. Opowiada m.in. o pierwszej feministce i zawodowej literatce Christine de Pizan, przyczynach emocjonalnych, kulturowych i duchowych wykołejenia François Villona, a także miłości Abélarda do nastoletniej Heloizy.

Jerzy Besala ukończył studia historyczne na Uniwersytecie Warszawskim. Początkowo zajmował się dziejami najnowszych, a potem rzecząpospolitą szlachecką. Autor m.in. biografii Stefana Batorego (Zysk i S-ka Wydawnictwo 2010) i hetmana Stanisława Żółkiewskiego oraz trzypiętomowej pracy *Małżeństwa królewskie. Piastowie. Jagiellonowie. Władcy elekcyjni* traktującej o życiu uczuciowym książąt i królów polskich i ich wpływie na politykę. Współpracuje z „Polityką” i „Wiedzą i Życiem”. Ostatnio zajmuje się zagadnieniami z pogranicza historii, psychologii i antropologii. W wolnych chwilach gra muzykę jazzującą.